

Rusi poimenujejo 1. april dan smeha = **День смеха** (d'žen' sm'eħa), prvoaprilske potegavščine pa imajo v Rusiji že dolgo tradicijo, omenja jih že pesnik Puškin v enem izmed svojih pisem iz leta 1825. Kljub temu pa popotnika v Rusiji pogosto zbode v oči resnost in strogost na obrazih Rusov. Cariniki, prodajalci, mimoidoči – zakaj se nihče ne nasmehe?

Nekdo, ki slabo pozna ruske kulturne posebnosti, si to razlaga kot neprijaznost ali nevljudnost. Pa so Rusi resnično takšni ali je to samo njihova zunanja podoba, pod katero se skriva mehka slovanska duša? Zagotovo slednje. Je pa res, da v ruski kulturi smehljanja zgolj iz vljudnosti, tako kot to počnemo na zahodu, ne poznajo. Rusko »nenasmejanost« = **неулыбчивость** (n'julypč'ivast'sj) lahko razložimo z večih vidikov.

Nasmeh pri spoznavanju ali ogovarjanju neznancev v ruski kulturi ni razumljen kot vljudnost = **вежливость** (v'ežl'ivast'sj). Če se torej nasmihamo človeku, s katerim se prvič srečamo, je za Rusa to prej znak naše neiskrenosti, kot pa prijaznosti. Pri Rusih je namreč nasmeh = **улыбка** (ulypka) vedno lahko le izraz resnične osebne naklonjenosti do sogovornika. Osebno naklonjenost pa lahko gojimo samo do nekoga, ki ga poznamo. Prodajalka, ki svoje stranke osebno ne pozna, se ji ne bo smejala. K temu jo zavezuje tudi njena služba, smejanje bi namreč lahko pomenilo, da svoje poklicne obveznosti ne jemlje dovolj resno ali pa želi stranko celo prinesiti okrog. Se vam zdaj še zdi čudno, zakaj vas carinik pri pregledu na letališču ogovarja s strogim izrazom?

Lahko se zgodi, da bo ruski človek, ki se mu bo neznanec iz vljudnosti smejal, želel najti vzrok sobesednikovega smeha in ga bo iskal v svoji zunanosti - je na njegovih oblačilih ali v pričeski kaj takšnega, da je sprožilo neznančev smeh? Brez vzroka se mu torej v odgovor prav gotovo ne bo zasmejal. Smeh namreč potrebuje svoj pravi vzrok, o čemer govori že ruski pregovor: **«Смех без причины — признак дурачины»** (sm'eħ b'ies prič'iny pr'iznak durač'iny) = smeh brez vzroka je znamenje benavosti.

Pa se Rusi potemtakem sploh kdaj zasmejijo? Seveda se, kadar imajo za to resničen povod – bodisi svoje dobro razpoloženje ali pa iskreno naklonjenost do sogovornika, ki mu je (na)smeh namenjen. Zatorej, kadar se vam nasmehe Rus, ste lahko prepričani, da je to storil zato, ker je resnično tako hotel in ne zgolj iz vljudnosti!

